

භැඳින්වීම

ඉතිහාසය හැදැරීමට මූලාශ්‍රය අවශ්‍ය වේ. අතින් පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගත හැකි මූලාශ්‍රය විවිධ ය. මෙම ඒකකයේ දී මූලාශ්‍රය හඳුනා ගැනීම, මූලාශ්‍රය තොරතුරු මත ඉතිහාසය ගොඩනගෙන ආකාරය සහ ඉතිහාසය හැදැරීමෙන් ලැබිය හැකි ප්‍රයෝගන පිළිබඳ ඔබට ඉගෙනීමට ලැබේනු ඇත.

1.1 මූලාශ්‍රය වර්ගීකරණය

ඉතිහාසය යනු අතින මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ හඳුරන විෂයකි. අවුරුදු සිය දහස් ගණන් ඇත කාලයේ ඉතිහාසය හැදැරීමේ දී ඒ ඒ අවධිවල මිනිස් ලියා තැබූ දේ හා ඔවුන්ගේ විවිධ නිර්මාණ අපට දක්නට ලැබේ. එම ලේඛන හෝ නිර්මාණ මගින් අතින මිනිස් කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගත හැකි නිසා ඒවා මූලාශ්‍රය ලෙස හැදින්වේ. එක් එක් අවධිවලට අදාළ ව ලැබේන මෙබඳ මූලාශ්‍රය මගින් ඒ ඒ කාල වකවානු හා සමාජ පරිසරය පිළිබඳ කිසි යම් අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි ය. මෙසේ මූලාශ්‍රයවලින් ලබා ගන්නා තොරතුරු තර්කානුකූලව හැදැරීමෙන් එක් එක් කාලපරිච්ඡේදවල ජන ජ්විතය පිළිබඳ ඉතිහාසය ගොඩනගේ.

ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී තොරතුරු ලබාගත හැකි මූලාශ්‍රය විශාල ප්‍රමාණයක් ඇති බැවින් ඒවා වර්ග දෙකකට වෙන් කෙරේ.

1. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය

2. පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය

අතින ප්‍රජාව විසින් විවිධ කාල වකවානුවල ලියන ලද ගුන්ප හෝ ලේඛන සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය ලෙස සැලකේ. පුරාවිද්‍යා කැණීම් හා පර්යෝගන මගින් සොයා ගැනෙන පුරාවස්තු, ස්මාරක, කාසි, ශිලාලිපි හා විවිධ නටබුන් ආදිය පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය ලෙස හැදින්වේ. මීලගට අපි ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය හැදැරීමට යොද ගත හැකි මූලාශ්‍රය ඇසුරින් ඉහත කි වර්ග දෙක පිළිබඳ තව දුරටත් කරුණු විමසා බලමු.

1. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය හැදැරීමට යොද, ගත හැකි සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය, දේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය හා විදේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය වශයෙන් වර්ග දෙකකට වෙන් කළ හැකි ය. අදින් වසර දෙදුනසකට පමණ පෙර සිට ලාංකිකයන් විසින් ගද්‍ය හා පද්‍ය වශයෙන් වරින් වර ලියන ලද කාති දේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය ලෙස සැලකේ. මෙසේ ලාංකිකයන් විසින් ම ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ ලියන ලද ගුන්ථ්‍රවලට අමතර ව මෙරට පිළිබඳ උනන්දුවක් දැක්වූ විදේශීකයන් විසින් ද යම් යම් කාති රවනා කරන ලදී. නැතහෙත් විදේශීකයන් ලියු කාත්‍විල ලංකාව පිළිබඳ ව ද තොරතුරු ඇතුළත් කර තිබේ. මෙසේ විදේශීකයන් විසින් මෙරට පිළිබඳ තොරතුරු සඳහන් කරමින් ලියන ලද කාති විදේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය ලෙස හැදින්වේ.

දේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය අතර වඩාත් පැරණිතම කාතිය දීපවංසය ලෙස සැලකේ. දීපවංසය ක්‍රිස්තු වර්ෂ හතර වන සියවසේ දී පමණ රවනා කරන ලද කාතියකි. මහසෙන් රාජ්‍ය සමය අවසානය තෙක් මෙරට එළිහාසික තොරතුරු හා ගාසන ඉතිහාසය සම්බන්ධ ප්‍රවත් දීපවංසයට ඇතුළත් වේ. එහෙත් ඇතැම් එළිහාසික ප්‍රවත් දීපවංසයේ දක්වා ඇත්තේ ඉතා කෙරියෙනි. පුනරුක්ති දෝෂ ද මෙම කාතිය තුළ දක්නට ලැබේ. මේ නිසා දීපවංසය තිබිය දී ම අඩුපාඩු වඩා අඩු කාතියක් වශයෙන් මහාවංසය රවනා කොට තිබේ.

ජායාරූපය 1.1 පුරාණ කාලයට අයන් සාහිත්‍යය ආගමික තොරතුරු හා ව්‍යාපකයා ලියුවේ තිබෙනින් පුස්කොල පොන්වල ය. දීප කාලයකට අයන් පුස්කොල පොන් සම්පූද්‍යායක් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ව තිබේ.

මහාවංසය යනු කොටස් කිහිපයකින් යුතු කාන්තියකි. එහි මුල් කොටස අනුරාධපුර දික්සූ සෙනෙනියා පිරිවෙනේ විසු මහානාම නම් හික්ෂුන් වහන්සේ කෙනෙක් විසින් රවනා කරන ලදී. දීපවංසයේ මෙන් බුද්‍යන් වහන්සේගේ ලංකාගමනයේ සිට මහසෙන් රාජ්‍ය සමය අවසානය තෙක් මෙරට එතිහාසික තොරතුරු මහාවංසයේ මුල් කොටසට ඇතුළත් වේ. එම කොටස ක්‍රිස්තු වර්ෂ පස් වන හෝ හය වන සියවසේ පමණ රවනා කොට ඇත.

මහාවංසයේ මුල් කොටස හා දීපවංසයේ ඇතැම් තොරතුරු අතර සමානතාවක් දක්නට ලැබේ. මෙම මූලාගුරු දෙක ම රවනා කිරීමේ දී රට ප්‍රථම ලියැවී තිබූ සිහලවියකතා මහාවංසය, උත්තර විභාරවිය කතා, විනයවිය කතා ආදි මුල් ග්‍රන්ථවල ආභාසය ලැබේ තිබීම රට හේතු වන්නට ඇත.

මහානාම හිමියන් මහාවංසයේ මුල් කොටස ලිවීමෙන් පසු වෙනත් කතුවරයුන් විසින් වරින් වර ඒ ඒ කාලවකවානු පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් කොට අඛණ්ඩ කාන්තියක් වශයෙන් මහාවංසය තවත් කොටස් කිහිපයක් වශයෙන් දිරිස කරන ලදී. මේ නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය මහාවංසය තුළ අඛණ්ඩ ව ලියැවී තිබේ. රටක ඉතිහාසය අඛණ්ඩ ව එක ම කාන්තියක ලියැවී ඇති රටවල් සංඛ්‍යාව සීමිත බැවැන් මෙරට ඉතිහාසය එක ම කාන්තියක සඳහන් ව තිබීම ලාංකිකයන්ට ආචම්බර විය හැකි කරුණකි. මහාවංසයේ සඳහන් ඇතැම් එතිහාසික සිදුවීම් ශිලාලිපි හා වෙනත් මූලාගුරු මගින් තහවුරු වන බැවැන් එය වඩා විශ්වෘතිය මූලාගුරුක් ලෙස සැලැකේ.

මහාවංසයේ මුල් කොටස ලියැවී ගතවර්ෂ හතරකට පමණ පසු පාලි භාෂාවෙන් රැවිත එම කාන්තියේ ඇතැම් තැන් තවත් විස්තර කොට අර්ථ විවරණය සඳහා විකාවක් සම්පාදනය කෙරීමි. මහාවංස විකාව ලෙස හඳුන්වනු එම කාන්තිය වංසන්ථපකාසින් යනුවෙන් නම් කර ඇත. වෙනත් මූලාගුරුවලින් තොලැබෙන තොරතුරු රසක් එම ග්‍රන්ථයට ඇතුළත් ව තිබේ.

මෙරට ඉතිහාසයේ අනුරාධපුර යුගයේ සිට මහනුවර රාජ්‍ය සමය දක්වා කාලපරිවිශේදය තුළ දේශීය

සාහිත්‍ය කාන්ති ලෙස සැලකිය හැකි තවත් ග්‍රන්ථ රසක් රවනා වී ඇත. එම ග්‍රන්ථ ලෙස සැලකිය හැකි බේදිවංසය, ප්‍රාපවංසය, ධාතුවංසය, ප්‍රජාවලිය, සද්ධර්මාලංකාරය, වැනි කාන්ති රජරට ශිෂ්ටවාර

මූලාගුරු වර්ගය	දදහරණ
සන්දේශ කාවා	මුළුර සන්දේශය, තිසර සන්දේශය, සැලුලිනිණී සන්දේශය
ප්‍රස්ථි කාවාසය	පැරකුම්බා සිරිත
හටන් කාවා	සිතාවක හටන, කොන්ස්තනත්තිනු හටන, ඉංග්‍රීසි හටන

වගුව අංක 1.1 එකිනෙකට වෙනස් අන්තර්ගතයකින් යුත් පැරණි සාහිත්‍ය මූලාගුරු කිහිපයක්.

සමයේ ඉතිහාසය හැදැරීමට වැදගත් වේ. මෙරට ගාසන ඉතිහාසය පිළිබඳ ලියවී ඇති නිකාය සංග්‍රහය, දේශපාලන තොරතුරු ඇතුළත් රාජ්‍යවලිය වැනි කාන්ති ගම්පෙළ රාජ්‍ය සමයේ සිට කොට්ටෙවී රාජ්‍ය කාලය දක්වා ඉතිහාසය හැදැරීමේ වැදගත් මූලාගුරු වේ. කොට්ටෙවී රාජ්‍ය කාලයේ සිට මහනුවර රාජ්‍ය සමය දක්වා ඉතිහාසය හැදැරීමේ දී සන්දේශ කාවා, ප්‍රස්ථි කාවා හා හටන් කාවා ආදිය ද වැදගත් ය. වගු අංක 1.1 හි මෙබදු මූලාගුරුවලට අයන් උදහරණ කිහිපයක් දැක්වේ.

දේශීය සාහිත්‍ය කාන්ති විවිධ කාල වකවානුවල රවනා වූ ඒවා වන අතර ඒ ඒ කාන්ති රවනා කිරීමට බලපෑ හේතු ද විවිධ වේ. අනුරාධපුර යුගයේ සිට කොට්ටෙවී රාජ්‍ය සමය ආරම්භ වන තෙක් කාලයේ ලියැවී ඇති බොහෝමයක් කාන්ති ආගමික අරමුණුවලින් රවනා වූ ඒවා වේ. ඇතැම් සාහිත්‍ය කාන්ති රවනා වූයේ ඒවායේ සඳහන් එතිහාසික සිදුවීම්වලින් ගතවර්ෂ කිහිපයකට පසු ව ය. මේ නිසා ඉතිහාසය ගොඩනැගීමට සාහිත්‍ය මූලාගුරු යොද ගැනීමේ දී පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි සැලකිල්ල යොමු කළ යුතු වේ.

1. මූලාගුරු රවනා වූ කාලය.
2. මූලාගුරුයේ කතුවරයා.
3. කතුවරයාගේ අරමුණු.
4. මූලාගුරුයට කරුණු සපයා ගත් ආකාරය.

මේ අනුව සාහිත්‍ය මූලාගුරු පරිභෑලනයේ දී විවාර වුද්ධීයන් කටයුතු කළ යුතු බව ඔබට වැටහෙනවා ඇත.

විදේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය

අනුරාධපුර පුගයේ මුල්භාගයේ සිට ම ශ්‍රී ලංකාව විදේශ රටවල් සමග වෙළඳ සබඳතා පැවත්ත්වා බැවින් ඉන්දියානු සාගරයේ වෙළඳ කටයුත්වල නිරත වූ බොහෝ විදේශීකයේ මෙරට පිළිබඳ දැන සිටියහ. මේ නිසා ත්‍රිස්ත්‍රා පුර්ව අවධියේ පවා විදේශීකයන් ලියු ඇතැම් කාතිවල ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ යම් යම් තොරතුරු ඇතුළත් කර තිබේ. ඇත අතිතයේ සිට ම ලංකාව හා ඉන්දියාව අතර හොඳ සබඳතාවක් පැවතුණි. මේ නිසා ඉන්දියාවේ ඇතැම් මූලාශ්‍රයවල ද ලංකාව පිළිබඳ තොරතුරු සඳහන් වේ. දකුණු ඉන්දියාවේ දී රවිත සිලප්පාදිකාරම්, මණිමේකලෙයි, පැඩරුපාන්ත්‍රා වැනි දෙමළ ගුන්පවල ද ලංකාව ගැන තොරතුරු දක්නට ලැබේ. ත්‍රිස්ත්‍රා වර්ෂ 16 වන සියවසේ දී පෘතුහිසීන් මෙරට පැමිණීමෙන් පසු ව ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ වෙන ම තොරතුරු ඇතුළත් ගුන්ප පවා රටනා කිරීමට ඇතැම් විදේශීකයේ පෙලුණුණි. ශ්‍රී ලංකාව ගැන සඳහන් විදේශීය මූලාශ්‍රය දෙස බලන විට ලංකාවට නොපැමිණි වෙනත් අයගෙන් අසා දැන ගත් තොරතුරු පදනම් කරගෙන මෙරට ගැන ලියු ලේඛකයන් මෙන් ම ලංකාවට පැමිණ තොරතුරු අධ්‍යායනය කර ලියු ලේඛකයන් ද සිටින බව පෙනේ.

රුපය 1.2 ග්‍රීක රෝමානුවෙකු වූ ක්ලෝඩියස් රෝමළි ත්‍රිස්ත්‍රා වර්ෂයන් 90-168 අතර කාලයේ ඇලෙක්සැන්ට්‍රියාවේ ජීවන් වූ භූගෝල හාස්‍යායුයෙකි. මූළු විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ සිතියමක් ඇද තිබේ.

විතු මුරති හා පුරාවස්ත්‍ර වශයෙන් වර්ග කිහිපයකට බෙදා දැක්විය හැකි ය.

වින මූලාශ්‍රය	පාහියන් නිමියන්ගේ දේශාවන වාර්තාව (බෙඳා රාජධානි පිළිබඳ විස්තරය)
අරාබි මූලාශ්‍රය	ඉඩන් බ්‍රහ්මගේ දේශාවන වාර්තාව
පෘතුහිසී මූලාශ්‍රය	රිබෙයිරෝගේ ලංකාව පිළිබඳ ගුන්පය (රිබෙයිරෝගේ ලංකා ඉතිහාසය)
මිලන්ද මූලාශ්‍රය	ඉලිප්පස් බැල්චියස්ගේ කාතිය (බැල්චියස්ගේ ලංකා පුරාවසන්තය)
ඉඩ්‍රීසි මූලාශ්‍රය	රෝබට් නොක්ස්ගේ කාතිය (එද හෙලුදිව)

වගුව අංක 1.2 ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ මෙහි ඇති තතු දුක්කඩලා ඒ පිළිබඳ ව තබන ලද වාර්තා සහ ඒවායේ කර්තාවරු.

සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවල ප්‍රයෝගන

- 1 එතිහාසික කාල අනුවලිවෙළ සකස් කර ගැනීමට
- 2 එක් එක් අවධිවල දේශපාලන, ආර්ථික සමාජ සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීමට
- 3 එක් මූලාශ්‍රයක් මගින් ලැබෙන තොරතුරු තවත් මූලාශ්‍රයක් මගින් සනාථ කර ගැනීමට
- 4 රටක විදේශීය සබඳතා අධ්‍යායනය කිරීමට (විදේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය මෙහි දී විශේෂයෙන් වැදගත් වේ)

2. පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය

පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය, අහිලේඛන, කාසි, තට්ඨන්,

අහිලේඛන යනු ගල් (කිලා), මැටිසුවරු, බිත්ති, තමි තහඩු, රන් තහඩු, දැව හා විවිධ හාජන ආදියෙහි ලියා ඇති පැරණි ලේඛන පොදුවේ හැඳින්වීමට යෙදෙන පදායකි. ගල් මත ලියා ඇති ලේඛන හැඳින්වීමට කිලාලේඛන හෝ සෙල්ලිපි යන තාමය යෙදේ.

සෙල්ලිපි

කිලාලේඛන හෙවත් සෙල්ලිපි ලියා ඇති ගල්වල ස්වරුපය අනුව ඒවා ලෙන්ලිපි, ගිරිලිපි, ටැම්ලිපි, පුවරුලිපි හා ආසන ලිපි ආදි වශයෙන් වර්ග කළ හැකි ය. මෙරට පැරණිතම කිලා ලේඛන බ්‍රාහ්මිය උප ලෙස හැඳින්වෙන අතර ප්‍රධාන වශයෙන් හික්ෂුන්ට ලෙන් පිදීම වැනි දේ වාර්තා කර තැබීමට එම උප ලිපි ලියා තිබේ.

මූලාශ්‍රය වර්ගය	උදහරණ
ඩීක මූලාශ්‍රය	ඇරිස්ටෝටල්ගේ විමුන්ධී කානිය, මෙස්තිනිස්ගේ ඉන්ධිකා කානිය, මහෙසිඩ්වස්ගේ වාර්තා
රෝම මූලාශ්‍රය	පේලිනිගේ නැවුරලිස හිස්ටෝරියා කානිය, වොලමිගේ භුගෝල ගාස්තු ප්‍රවේශය කානිය, වොලමිගේ ලංකා සිතියම
චින මූලාශ්‍රය	හියුං සියලු හික්ෂුවගේ දේශාවන වාර්තා කානිය
ප්‍රජාතිසි මූලාශ්‍රය	ඡර්නාම් වි ක්වෙරෝස් පියතුමාගේ ලංකාව පිළිබඳ ගුන්ථය

වගුව අංක 1.3 තමන් විසින් නුදුවූ එහෙන් වෙනත් අය විසින් පවසන දද තොරතුරු මත පිහිටා ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ වාර්තා තැබු කර්තාවරුන් සහ ඔවුන්ගේ කානි

පැරණි සමාජ ඉතිහාසය හා ජනාවාස ව්‍යාප්තිය තේරුම් ගැනීමට මෙම ලිපි වැදගත් වේ. ක්‍රිස්තු පුරුව දෙවන සියවසේ සිට මහනුවර රාජ්‍ය සමය දක්වා ශිලාලේඛන ලිවිම අඛණ්ඩ ව පැවතුණි. ක්‍රිස්තු වර්ෂ දෙවන සියවසෙන් පසු ව විහාරාරාමවලට ගම්බිම පිදිම විහාරාරාම පාලනය, රජයේ නීති මහජනයාට දැනුම් දීම, බදු අයකිම, වෙළෙඳාම, වැරදිකරුවන්ට සමාව දීම පුද්ගලයන්ගේ සේවය ඇශායීම වැනි තොයෙක් කරුණු වාර්තා කර තැබීමට ශිලාලේඛන පිහිටුවනු ලැබේ ය. මේ නිසා සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවල සඳහන් තොවන බොහෝ කරුණු ශිලාලිපිවලින් අනාවරණය කර ගත හැකි ය.

කාසි

අනුරාධපුර යුගයේ සිට ලංකාවේ කාසි හාවිතය පැවතුණි. මෙරටින් හමුවන පැරණිතම කාසි 'කහාපණ'

ලෙස හැදින්වේ. පුරාණ හෝ ධරණ යන නම ද එම කාසිවලට යෙදේ. ඇතා සහ ස්වස්තික කාසි, ලක්ෂ්මි කාසි හා අක නම රන් කාසි වර්ගයක් ද මෙරට හාවිත කර ඇත. පොලොන්තරු රාජ්‍ය සමයේ තඟ මස්ස කාසි හාවිත කෙරිණි. මෙරට අවශ්‍ය කාසි රට තුළ ම නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර කාසි නිපද්‍රි අව්‍යු පවා කැණීම්වලින් හමු වී තිබේ. දේශීය කාසිවලට අමතර ව රෝම කාසි, වින කාසි. ඉන්දියානු කාසි අදියත් ශ්‍රී ලංකාවෙන් හමු වේ. රටේ ආර්ථික තත්ත්වය, වෙළෙඳම, ලෙළුහ හාවිතය ආදිය හැදැරීමේ ද කාසි ඉතා වැදගත් මූලාශ්‍රයකි. පැරණි කාසි පිළිබඳ ව හදරන විෂය නාණක විද්‍යාව ලෙස හැදින්වේ.

පුරාණ නටබුන්

ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ පුද්ගලවල පැරණි ගොඩනැගිලි, දගැබි, ගල් කණු, වැවී, පොකුණු, ආදි නටබුන් දක්නට ලැබේ. අතිතයේ මෙරට ජනතාව ජ්වත් වූ ඇතැම් ස්ථාන තවමත් වනගත ව පවතින බැවින් වනාන්තර ආශ්‍රිත ව වුව ද මෙබදු නටබුන් පවතී. එතිහාසික ස්ථාන හෝ පුරාවිද්‍යාත්මක ස්මාරක ලෙස හැඳුන්වනු ලබන මෙකි නටබුන් මෙරට ඉතිහාසය හැදැරීමේ හොඳ මූලාශ්‍රයකි. පැරණි ජනතාවගේ නිර්මාණාත්මක හැකියාව, තාක්ෂණය, ගොඩනැගිලි නිර්මාණය, හෙවත් වාස්තු විද්‍යාව,

ජායාරුපය අංක 1.3 කීර්ති ශ්‍රී නිශ්චයාකමල්ල රජනුමා විසින් කරවන දද ගල්පාන සේල්ලිවය. මෙය පිහිටා තිබෙන්නේ පොලොන්තරුවේ ය.

ජායාරූපය අංක 1.4 පලුම් වන විෂයභාෂා රජුවා විසින් ලියවන දේ පනාකුව තඟ සහ්‍යය. මෙය තමාට පක්ෂපාතින්ට දක්ෂී සිහ්නාරුවීම් බුද්ධ්‍යා නම් නිලධාරියාට කළදාන සලකුණ පිශිස ඔහුට පිරිනමන දද්දකි. මෙහි පලුම් වන පේලියේ සිට තෙවන එළුළු දක්වා “ස්විච් සිරසිට්වත් අපිටියන් ලෝ ඉකුත් අකුමුලින් උරුත් මූල දින්දිවහි අන්ත්‍රැක්කුල පාමිලි කළ මකාවස් රද් පරපුරෙන් බව කැන් උසකිනට් අගමෙහෙසුන් තු ලක්දේ පොලා යොහො පරපුරෙන් හිමි සිරසිගතේ විෂයභාෂා රජා වහනස්” යනුවෙන් ලියා තිබේ. තුළු විෂයභාෂා විසින් මෙහි මෙහෙයුන් දෙලාස් වන සියවස් ඉතිහාසය හැදුරුවට මෙම ලේඛනය වැදගත් මූලාශ්‍රයකි.

අභිලේඛන ලියා ඇති මාධ්‍ය	දැනුහුරණ
ගිලා (ගල්)	නිශ්චයමල්ල රුපුගේ ගල්පොත ලිපිය
බෙත්ති	සිගිරි ගී
තඹි තහවු	පළමු වන විෂයබාහු රුපුගේ පත්‍රක්‍රීව තඩ සන්නස
රන් තහවු	වල්ලිපුරම් රන්පත
දැව	ඇමුබැක්කේ දේවාලයේ දැව කණුවල ලියු ලේඛන
මැටි පුවරු	දළ හා ගබාල් මත ලියු අකුරු
හාජන	මැටි වළං, පාතු ආදියේ ලියු අකුරු

වගුව අංක 1.4 අහිලේක්න ලියා ඇති එකිනෙකට වෙනස් මාධ්‍ය කිහිපයක්.

ලෙන් ලිපි	ගල්ලෙන්වල කටාරම අසල ලියු ලිපි
ගිරිලිපි	ගල් තලාවල හෝ ගල්කුඩමත ලියු ලිපි
චැමලිපි	සකස් කර ගත් ගල්කුඩු මත ලියු ලිපි
පුවරුලිපි	සකස් කර ගත් ගල්පුවරු මත ලියු ලිපි
ආසනලිපි	මල් ආසන මෙන් තැබූ ගල්පුවරු මත ලියු ලිපි

වගුව අංක 1.5 ලියා තිබෙන ස්ථානයේ ස්වරුපය පදනම් කර ගෙන අනිලේඛන හැඳින්වීම සඳහා යෙමෙන ව්‍යවහාර

යිල්ලීය දක්ෂනාව, පරිසර සංරක්ෂණ හැකියාව, ජල පාලනය වැනි විවිධ අංශ පිළිබඳ නිරවුල් දැනුමක් ලබා ගැනීමට මෙම තත්ත්වයේ ප්‍රාග්ධනය වේ.

විතු මුදකි හා පුරාවස්කු

පැරණි විතු, මුරති හා කුටයම් ආදිය අලපේ සංස්කෘතික ඉතිහාසය පෙන්වුම් කෙරෙන ජ්වලාන සාක්ෂී වේ. අතිත ජනතාවගේ ඇඳුම් පැළමුම්, කළා කුසලතාව, ආහරණ පරිහරණය, වර්ණ හා විතය, ආගමික විශ්වාස, ආදි බොහෝ අංශ පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීමට විතු, මුරති හා කුටයම් උපකාරී වේ.

	සියලු විතු උදහරණයක් වශයෙන් ගත නොත් පැරණි කාන්තාවන්ගේ අැලුම් පැලුම්, ආහරණ, කොන්ඩ මෙර්ස්තර, රුපලාවන්ය කටයුතු වැනි අංග කිහිපයක් ගැන එමගින් තොරතුරු ලබා ගත හැකි ය.
සු ලිපි	අහිමල්බන හැඳින්වීම සඳහා

පැරණි ජනතාව විසින් නිරමාණය කරන ලද හෝ පරිහරණය කරන ලද හෝ දැනට ඉතිරිව ඇති දේ පුරාවස්තු ලෙස හැඳින්වීය හැකි ය. මෙරට කොළඹකාගාරවල, ආගමික ස්ථානවල, විවිධ ආයතන හෝ පුද්ගලයන් හාරයේ පුරාවස්තු පවතී. කැණීම් මගින් ද බහුලව පුරාවස්තු හමු වේ. පැරණි ජනතාවගේ විවිධ හැකියා, කුසලතා, පැරණි සංස්කෘතිය, තාක්ෂණය, විදේශ සබඳතා හා ඔවුන්ගේ ජීවන ක්‍රමය ආදි අංශ රසක් පිළිබඳ අවබෝධය ලබා ගැනීමට පුරාවස්තු උපකාරී වේ.

ඡායාරූපය අංක 1.5 හි ලංකාවේ හාටින තු මෙම කාසිය තොරතුරු නිමවන ලදීකි. එය හැඳින්වෙන්නේ මධ්‍යකාලීන රජු කහවුණුව නමිනි. මෙවැනි කාසි පුරාණ කාලයේ ආර්ථිකය පමණක් නොව තාක්ෂණය හැඳිවීමට ද ඉවහල් වන මූලාශ්‍රයකි.

හි ලංකාවේ ඉතිහාසය ගොඩනැගීමට යොදා ගත හැකි විවිධ මූලාශ්‍රය රාජියක් තිබෙන බව ඉහත සඳහන්

කරුණුවලින් ඔබට පෙනී යනු ඇත. මූලාශ්‍රය ඇසුරින් තොරතුරු ලබා ගෙන ඉතිහාසය ගොඩනැගීමේ දී අතිතය නිවැරදි ව දැකීමට නම් එම මූලාශ්‍රය විවාර බුද්ධියෙන් යුතු ව පරිඹිලනය කළ යුතු වේ. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය බොහෝ විට එතිහාසික සිදුවීම්වලට වඩා පසුකාලීන වාර්තා ය. එසේ ම එම ගුන්පච්ච කර්තාවරුන්ගේ රැවි අරුවිකම් මූලාශ්‍රයවලට ඇතුළු විය හැකි ය. පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රය බොහෝ විට එතිහාසික සිදුවීම්වලට සමකාලීන ඒවා ලෙස සැලකේ. මේ අනුව සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවල සඳහන් තොරතුරු පුරාවිද්‍යාත්මක වශයෙන් සනාථ වේ නම් ඒවා වඩා විශ්වාසයායි තොරතුරු ලෙස සැලකිය හැකි ය. කිසි යම් එතිහාසික සිදුවීමක් පිළිබඳ ඉතිහාසය ගොඩනැගීමේ දී රට අදාළ ව සපයාගත හැකි සියලු මූලාශ්‍රය පරිඹිලනය කළ යුතු ය. එහි දී ලැබෙන විවිධ තොරතුරු විවාරත්මක ව හදාරා වඩා විශ්වාසයායි තොරතුරු තෝරා බෙරා ගෙන අදාළ සිදුවීමේ ඉතිහාසය ගොඩනැගීය යුතු ය. මේ අනුව සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවල අඩු පාඩු පුරවා ගැනීමට මෙන් ම අලුත් තොරතුරු ලබා ගැනීමට ද, සාහිත්‍ය කාන්තිවල සඳහන් කරුණු සනාථ කර ගැනීමට ද පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය ප්‍රයෝගනවන් වේ.

ඡායාරූපය අංක 1.6 අනුරාධපුරයේ ඉපුරුමුණී විහාරයේ පිහිටි ඇස්ව නිස සහ මිනිසා දක්වෙන මූර්තිය. ත්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් හන්වන සියවසේ දී නිර්මාණය කරන්නට ඇතැයි සැලකෙන මෙම මූර්තිකර්මයෙන් අශේෂී (අස්ව නිස) හා පර්ශ්නන් (මිනිස් රූපය) යන දෙව්වුන් නිරුපිතයැ ය විශ්වාස කෙරේ.

1.2 ඉතිහාසය ඉගෙනීමේ වැදගත්කම

ඉතිහාසය යනු මූලාශ්‍රය අධ්‍යාපනය සමග බැඳී ඇති විෂයයක් මෙන් ම කුතුහලයෙන් යුතුව හැදුරිය හැකි විෂයයකි. මේ නිසා ඉතිහාසය හදුන්නා ස්වභාවයෙන් ම පොත්පත් කියවීමට පෙළෙළඳී. පොත්පත් කියවීමේ දී එතිහාසික සිදුවීම් පිළිබඳ විවිධ කරුණු, අදහස්, භා මතවාද හමුවන බැවින් කියවන්නා තුළ විවාර බුද්ධිය දියුණු වේ. මේ නිසා මුහු සැම දෙයක් පිළිබඳ ව ම තරකානුකූල ව සිතිමට පෙළෙළඳී අතර එමගින් ගැටුපු නිසි පරිදි තේරුම් ගැනීමට ද හැකියාව ලබයි. ගැටුපු නිසි පරිදි තේරුම් ගත් විට ඒවාට නිරමාණාත්මක පිළිතුරු සෙවීමට පෙළුමින් ඇති කරයි. මේ නිසා ඉතිහාසය ඉගෙනීමෙන් කෙනෙකුගේ පොරුෂත්වය වර්ධනය වේ. මේ අමතර ව ඉතිහාසය ඉගෙන ගැනීමෙන් පහත සඳහන් ප්‍රයෝගනා ඇත් වේ.

1. තමා ජීවත් වන සමාජය භා ලෝකය පිළිබඳ යථාවත්වය
2. අතිත අත්දැකීම් මගින් වර්තමානය තේරුම් ගෙන අනාගතය ගොඩනැගීම
3. රටේ ජාතික අනාන්තාව හඳුනා ගැනීම
4. මනුෂ්‍යත්වයට ආදරය කිරීමෙන් ජාතික සම්යාගාමීය ගොඩනැගීම
5. අනා සංස්කෘතින්ට ගරු කිරීමට පුරුදු වීම
6. විවිධ මත ඉවසීමට පුරුදු වීම

1.3 පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය ආරක්ෂා කර ගැනීම

ශ්‍රී ලංකාවට හිමි දීර්ශ ඉතිහාසයන්, අතිත ජනගහන ව්‍යාප්තියන්, ගතවර්ෂ ගණනාවක් තුළ මෙරට ජීවත් වූ ජන සංඛ්‍යාවත් දෙස බලන විට පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය වගයෙන් අද අපට ඉතිරි ව ඇත්තේ ගල්, ලෝහ, හෝ පිළිස්සු මැටි වැනි කල් පවතිනා අමුදව්‍යවලින් කළ නිරමාණ පමණකි. නැතුහොත් වැව් අමුණු වැනි මහා පරිමාණ නිරමාණ වේ. රට තුළ සිදුවන සිසු නාගරික ජනාවාස ව්‍යාප්තිය, මංමාවත් තැනවීම, ගොඩනැගීලි ඉදිකිරීම, කාමිකාර්මික කටයුතු ආදිය නිසා ඇතුළු විෂය මෙම වටිනා මූලාශ්‍රය විනාශ වන අවස්ථා තිබේ. එතිහාසික ස්ථාන, ස්මාරක භා පුරාවස්තු අද අපට දක්නට ලැබෙනුයේ අපේ අතිත පරමිපරාව ඒවා ආරක්ෂා කළ නිසා ය. එබැවින් වර්තමාන පරමිපරාව වගයෙන් ඒවා ආරක්ෂා කිරීම රටේ සියලු පුරුවැසියන් සතු වගකීමකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ නොයෙක් ප්‍රදේශවල ගල්වල කොටා ඇති විවිධ පැරණි සලකුණු දක්නට ලැබේ. එසේ දක්නට ලැබෙන ඉර හඳු රුප, වටාපොත, දුන්න, රේතලය, භක්ගේවිය, ගොන්කුරය, ඇත් අධ්‍යාපන විවිධ සත්ත්ව රුප ආදිය පැරණි ප්‍රදේශීය මායිම් පෙන්වන රුප සටහන් වේ. නැතහොත් වර්තමාන මාරුග සලකුණු මෙන් ඒවා ද පැරණි සන්නිවේදන ක්‍රමයකි. මෙවැනි සලකුණු භා සඳකඩපහණ, මුරගල්, ගල්කණු හෝ පුරාවස්තු ඇති වෙනත් ස්ථානවල වටිනා දේ තැන්පත් ව ඇතැයි වරදවා සිතන ඇතැමුහු නොදැනුවත්කම නිසා මෙබදු තැන් භාරා විනාශ කරති. එතිහාසික ස්ථානවල හෝ පුරාවස්තු මත අකුරු ලිවීම, රුප ඇදීම ආදියන් පුරාවස්තු වස්තු විනාශයට හේතු වන අතර රටේ නිතිය අනුව ද එය දඩුවම් ලැබෙන වරදකි. එබැවින් පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රයවලින් සිදුවන මෙහෙය වටහාගත් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් වගයෙන් ඒවා ආරක්ෂා කිරීමට ඔබ අධිෂ්ථාන කර ගත යුතු ය.

වැදගත් කරුණු

1. ඉතිහාසය හැදුරීමට ඉවහල් වන දැහැන්වෙන්නේ මූලාශ්‍රය යනුවෙති.
2. මූලාශ්‍රය සාහිත්‍ය සහ පුරාවිද්‍යාත්මක යනුවෙන් කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය.
3. පැරණි කාලයේ රවනා කරන ලද පොත්පත් ආදිය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය ගණයට අයන් වන අතර නවබුන් වී තිබෙන ගොඩනැගීලි, නොයෙකුත් පුරාවස්තු ආද දැ පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය ය.
4. ඉතිහාසය ඉගෙන ගැනීමෙන් පැරණි කාලයේ පිටත්වූ අපේ මුතුන්මිත්තන් විවිධ අත්දැකීම්වලට මුහුණ දුන් ආකාරය වටහා ගැනීමට හැකි වේ. එමගින් ඒ භා සමාන වර්තමාන ගැටුපුවලට මුහුණ දීමට අවශ්‍ය කරන දැනුම ලබා ගැනීමට අවකාශයක් සැලසේ.
5. රටක ඉතිහාසය එම රටේ ජීවත් වන පුරුවැසියන්ගේ අනාන්තාව පිළිබුම් කරයි.

ක්‍රියාකාරකම

1. මෙම පාඨමේ දී ඔබ විසින් ඉගෙන ගනු ලැබූ විවිධ මූලාශ්‍රය පහත සටහනේ දක්වන ආකාරයට පෙළ ගෙවන්න.

ଓଲାଙ୍ଗୁଳୀ	ଓଲାଙ୍ଗୁଳୀ ପରିଯେ ସାହିତ୍ୟ / ପ୍ରରୂପ ବିଦ୍ୟାନାଁମକ	ତୃତୀୟ ଲୋକନାୟିକିତା ଲେବନ ପ୍ରୟୋଗ
(i) ଶୈଳପଦିକ (ii) ଅନ୍ତର୍ଜାଲ ପଦିକ (iii) ଶାଖାବିଭାଗ ପଦିକ (iv) ପ୍ରକାଶକାଳୀ ପଦିକ (v) ପରିଚାରକ (vi) ପରିଚାରକ ପଦିକ (vii) ପରିଚାରକ ପଦିକ (viii) ପରିଚାରକ ପଦିକ (ix) ପରିଚାରକ ପଦିକ (x) ପରିଚାରକ ପଦିକ		

2. “ອຸທິນາສຍ ອູເລເກນີ້ມ່ອນ” ມັງກີ ເຫີວິතຍට ກත ນ້າຕີ ຢ້າດໍຣ້າ” ຍນາ ມ່ແຍນ່ ປຸວທີ ພັນກວດ ໄລຜິຍຂົ້ນ ສະກັບຕະກຳ.

දික්සඳ සෙනාටියා පිරිවෙන .- අනුරූපුර මහිජාරයට අනුදෑද ව පිරිවෙන් කිහිපයක් තිබේ. ප්‍රත්‍යානා පිරිවෙන, මැරාන පිරිවෙන, එලුග් පිරිවෙන යනු ඒ අතරින් කිහිපයකි. දික්සඳ සෙනාටියා පිරිවෙන යනු ඒ පිරිවෙන් මුළුලෝට අයන්ට තිබූ තවන් පිරිවෙනකි. මාව්‍යසය රැඹා කළ මූනාම හිමියන් ඒ පිරිවෙන් වැඩ ව්‍යය කළ නිශ්චාලකි.

ବାଲିଯନ୍ ତିତି .- ବାଲିଯନ୍ (FA-HSIEN) ଅଜ୍ଞ ତିନ ଶାତିକ
ବିକ୍ରିତିନୀତିଲାହନ୍ତେ ନାମକି. ଉନ୍ନତିଲାହନ୍ତେ ଶୋଧିବ ଦରିଯା ଆଜୁଲାନ୍
ଲୋହାରନ୍ ଜୋଡା ତିନାଙ୍କେ କିମି ପାଦିନେ ମ ରୁହନ୍ତିଯାଇବ ପାତେନିଲେ
ଯ. ବାଲିଯନ୍ ତିକିତ୍ତିନୀତିଲାହନ୍ତେ (ତ୍ରୀ.ବ. 399-414) ନିଷ୍ଠେନ୍ ଲର୍ଣାଚେନ୍
ପାଦ୍ ଲିନ ଦିଯିଲାଗେ ଦ୍ଵି ତ୍ରୀ ଲୋକାଲିପି ଲୈଦିଲ କୋପ ଦେଖିଲାରଙ୍କ
ଆଜୁଯିଦ୍ଧିର ଅଳ୍ପାଟିର ଲିଖାରଦ୍ୟ ଲୈବ ଲାଙ୍ଘ କଲିଲ. ଉନ୍ନତିଲାହନ୍ତେ
ତିନାଙ୍କେ ଅନ୍ତିମ ପାଦାନ୍ତରେ ଲୁହୁଯିନ୍ତିର ନାମ ଗଲି ଉପନ ଲୈବି ଯ.
ଉନ୍ନତିଲାହନ୍ତେ ଲିକିନ୍ ଲିବନ ଗଲିନ ଲିଚିନିରଲ ଲିକଲ ତ୍ରୀ ଲୋକାଲେ
ପୂର୍ବି ଆଜୁମ୍ଭି ଦେ ତିଲିବିଲ ଲ ଦ ଜାହନ୍ତ ଯ.

රිබෙයිරෝ - ජොඩාම් රිබෙයිරෝ (Joao Ribeiro) පැහැදිලිව රාජියකේ 1640 මාර්තු මාසයේ දී මූල්‍ය ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණියේ පැහැදිලිව තුළදාවට සේවය කරනු ලැබේය. හෙතෙම අවුරුදු දැනුවත් නිස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යුහය කරමින් පැහැදිලිව තුළදාවට සේවය කරමින් සිට ක්‍රියාත්මක වර්යයක ක්‍රේඛා උසස් එම් තිම්

କର ଗନ୍ତିଲେ ଯ. କ୍ଷେତ୍ର ଲିଖିଲାଏଇଦି କୁଳେହେ ଆଶ୍ଵାସାଲାହେ ଲିପିବଳିନ୍ ଭୂଲର ମୂଲ୍ୟ କରିଲିନ୍ ତେ ଲୋକାଲେହି ଦେ ତମିଲି ଦେ ଅନ୍ଧାକାରିତି ଅଧିନାମି କରିଗଲା ଲୋତ୍ କିମିଲିପନ୍ତି ରଖିଲା କଲେ ଯ. ତମ ଲୋତ୍ କିମିଲିପନ୍ତି ଭିଜିଲୁ ଉପରେନ୍ ଧରନି ଲାହ କିମିଲିପନ୍ତି ଲାହ କିମିଲିପନ୍ତି ଭିଜିଲୁ ବେହେଲିନ୍ ପ୍ରେସରିନାଲିନ୍ ଯ.

ରିଲିପ୍ରସ୍ ବୈଲ୍ଡେଇସ୍ (କ୍ର.ବ. 1632-1672) - ରିଲିପ୍ରସ୍ ବୈଲ୍ଡେଇସ୍ (Philippus Baldaeus) ଲେନ୍‌ଦେଙ୍କି ପୁଣିକ ଦେଖିବାରେ ଯେବେ. ଯେଉଁ ଲେନ୍‌ଦେଙ୍କି ଶରୀରା ଜାଗରିତ କାମର ପାଇଁ ଲୋକାରେ ଆମେ ଯ ଲେନ୍‌ଦେଙ୍କିରେଣ୍ଟର ପରଦୀର ଧନ୍ୟାଙ୍କେ ଲେଲେନ୍ କାମର ମାତ୍ରର ବେଳେ ଯ କିମ୍ବା ଯେତିମ୍ବା ଅଛି ତାହାର ରାତକାରୀରେ ଦିଇ. ନାମ ରାତକାରୀରେ ଥିଲା ଅନିନ୍ଦନ ଓ ଯେଉଁ ଲେଲିକା କିମ୍ବା ଅବତି କାମର ତେବେନ୍ଦି, ବାହୁବ କାମ କାଂଚିକାନ୍ତିର ପିଲିବିଦ୍ବ ଲାରିନ୍ ହୈବେ ଯ. ଲିମ ଲାରିନ୍ ଲେନ୍‌ଦେଙ୍କି କାମ କରିଲୁଛ ବାହୁବେଳିରେ ପ୍ରକାଶର ପାଇଁ କର ତିବେନ୍. ବୈଲ୍ଡେଇସ୍ରେ ଲାରିନ୍ କ୍ରିଷ୍ଣ ଲର୍ଧାରେନ୍ ଧନ୍ୟାଙ୍କେ ଲାରିନ୍ ହିନ୍ଦାନ୍ ଲାରିନ୍ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ଲେଲିବିଦ୍ବ ଲାରିନ୍ ହିନ୍ଦାନ୍ ଲାରିନ୍ କିମ୍ବା କିମ୍ବା.

රෝබර්ට නොක්ස් (Robert Knox) - රෝබර්ට නොක්ස් (ත්.ව. 1641-1720) යනු ඉංග්‍රීසි පාලික නැව්‍ය කිහිපාන්ටරයෙකි. මූල්‍ය තම වසය 14 දි සිය එකා සමග නැව්‍ය නැඟි ඉන්දියාවට පැමිණියේ ය. ත්‍රිස්තු වර්ෂ 1658 දි පැමිණියාව බලා යනු කරන්න සිටි මුදුන්තේ නැව්‍ය තුළුගස කුණුවටක් නිසා බිඳී යාමේ සේනුවෙන් ත්‍රිස්තු වර්ෂ 1659 නොවැම්බර් 19 වන දා තී ලංකාවට පා වී ආවිය. ඒ අවස්ථාවේ දි රෝබර්ට නොක්ස් ඇතුළු නැව්‍ය සිටි දහුනය දෙනෙහාගෙන් සම්බන්ධ පිරිස දෙවන රජයේහි රුජ ටේසින් සිරුහාරයට ගන්නා දෙහ. අවුරුදු දහුනවෙක කාලයක් ත්‍රිස්තු සිරුරකුවෙකු ලෙස තී ලංකාවේ කාලය ගත කළ රෝබර්ට නොක්ස් අනතුරුව ගැලී පැන ගියේ ය. මින්නාරමේ අරිප්පු නම් ස්ථානයට උගා මූ මූ එනැනින් බනුවියාවට පැන ගියේ ය. ත්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් 1680 දි මූල්‍ය නැවතන් එංගලන්ත්‍රයට උගා විය. මේ මහන අතරතුර මූල්‍ය වේින් තී ලංකාවේ දි නමන් ලත් අන්දුම් පදනම් කොට ගෙන පෙනුක් රවනා කෙලේ ය. *An Historical Relation of the*

Island of Ceylon නම් හි එම කානීය 1681 දී ප්‍රකාශට පන් විය. මූල්‍ය මෙරට ගත කළ කාලයේදී එහාම් හීජේ වර්ෂයෙන් දහහන් වන සියවසේ ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති සමාජය පිළිබඳ කරන එනු සහ විසින්ර එම කානීයට ඇතුළත් ය.

ගර්නාට් වී ක්වේලර්ස් (Fernão de Queyroz)- කනෝලික උප්පයේ තිබු නිකායික ප්‍රජකවරයෙකු ඇ ක්වේලර්ස් පානුලිස් ජාතිකයෙකි. 1688 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ මූල්‍ය විසින් *Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon* නම්න කානීයක් රචනා කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවට නොපැලීම් ක්වේලර්ස් එම කානීය රචනා කළේ මූල්‍ය ඉන්දියාවේ ගත කළ කාලයේ ය.